

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัณฑา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แคดเมียม	5
ทองแดง	17
สังกะสี	22
เครื่องมือที่ใช้สำหรับวิเคราะห์โลหะ	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
การเก็บตัวอย่างเลือดของหญิงที่มาคลอดบุตร	33
การเก็บตัวอย่างเลือดทารกแรกเกิดจากสายสะดื้อ (umbilical cord blood) ..	33
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	34
ผลการทดสอบความถูกต้องของวิธี	34
การตรวจสอบความถูกต้องของปฏิบัติการ	34
การควบคุมคุณภาพผลการวิเคราะห์	36
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	37
ข้อมูลทั่วไป.....	37
ผลการตรวจสอบห้องปฏิบัติการ.....	38
ความสัมพันธ์.....	46
5 บทสรุป.....	53
สรุปผลการวิจัย	53
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก.....	76
ประวัติผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงอุปสงค์ของแคนเดเมียมทั่วโลกปี 2002 (22,000 Metric Tons).....	6
2 แสดงปริมาณแคนเดเมียมในอาหารชนิดต่างๆ	7
3 แสดงปริมาณทองแดงในอาหารที่บริโภคประจำวัน	18
4 แสดงปริมาณสังกะสีในอาหารที่บริโภคประจำวัน	23
5 แสดงปริมาณสังกะสีที่แนะนำให้รับประทานในแต่ละวัน.....	24
6 แสดงการเปรียบเทียบเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์หาปริมาณโลหะ	29
7 แสดงค่า LOD, LOQ และcorrelation coefficient (r) ของวิธีการตรวจวิเคราะห์แคนเดเมียม สังกะสีและทองแดง.....	36
8 แสดงอายุของหญิงตั้งครรภ์และน้ำหนักทารกแรกเกิดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมียมและกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมียม.....	39
9 แสดงปริมาณแคนเดเมียมในเลือดของหญิงตั้งครรภ์ทั้ง 2 กลุ่มที่ประกอบอาชีพต่างๆ	39
10 แสดงปริมาณแคนเดเมียมในเลือดของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารระหว่างตั้งครรภ์.....	40
11 แสดงปริมาณแคนเดเมียมในเลือดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมียม ซึ่งเป็นผู้สูบบุหรี่มือสอง (Secondhand smoker หรือ Passive smoker)	41
12 แสดงปริมาณแคนเดเมียมในเลือดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมียม ซึ่งเป็นผู้สูบบุหรี่มือสอง (Secondhand smoker หรือ Passive smoker).....	41
13 แสดงปริมาณแคนเดเมียมในเลือดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมียมและกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมียม.....	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 แสดงปริมาณแคนเดเมี่ยมในเลือดของมารดาและเลือดทารกแรกเกิดของ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยม และกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยม.....	43
15 แสดงปริมาณทองแดงในพลาสม่าของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยมและกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยม	44
16 แสดงปริมาณทองแดงในพลาสม่าของมารดาและทารกแรกเกิดของกลุ่มหญิง ตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยมและกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยม	45
17 แสดงปริมาณสังกะสีในพลาสม่าของหญิงตั้งครรภ์กลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยมและกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ ที่มีการปนเปื้อนแคนเดเมี่ยม	46

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงเมแทบอลิซีม การจัดเก็บ และการกำจัดแคดเมียวนอกจากร่างกาย	10
2 แสดงการจับกันระหว่างโปรตีน metallothionein และแคดเมียวน	11
3 แสดงเมแทบอลิซีมของทองแดง	19
4 แสดงการขันส่ง การเพร่กระจายและการสะสมของทองแดงในร่างกาย	20
5 แสดงเมแทบอลิซีม การจัดเก็บ และการกำจัดสังกะสีออกจากร่างกาย.....	26
6 แสดงพื้นที่เก็บตัวอย่าง sperma และเม็ดสอด จังหวัดตาก	31
7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแคดเมียวนในเลือดของมารดาต่อปริมาณ แคดเมียวนในเลือดทารกแรกเกิดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่มีการปนเปื้อนแคดเมียวน จำนวน 6 คู่.....	47
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแคดเมียวนในเลือดของมารดาต่อปริมาณ แคดเมียวนในเลือดทารกแรกเกิดของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอก พื้นที่ที่มีการปนเปื้อนแคดเมียวน จำนวน 9 คู่.....	47
9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแคดเมียวนในเลือดต่อปริมาณทองแดง ในพลาสม่าของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แคดเมียวน จำนวน 20 ราย.....	48
10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแคดเมียวนในเลือดต่อปริมาณทองแดง ในพลาสม่าของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แคดเมียวน จำนวน 21 ราย.....	49
11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแคดเมียวนในเลือดต่อปริมาณสังกะสี ในพลาสม่าของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แคดเมียวน จำนวน 15 ราย.....	50
12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณแคดเมียวนในเลือดต่อปริมาณสังกะสี ในพลาสม่าของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แคดเมียวน จำนวน 13 ราย.....	50

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ

หน้า

13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทองแดงในพลาสม่าต่อปริมาณสังกะสี ในพลาสม่า ของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แคดเมียม จำนวน 15 ราย.....	51
14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทองแดงในพลาสม่าต่อปริมาณสังกะสี ในพลาสม่าของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่มีการปนเปื้อน แคดเมียม จำนวน 15 ราย.....	52

ອັກສອນ

Cd	= Cadmium
Zn	= Zinc
Cu	= Copper
Ca	= Calcium
Fe	= Iron
Mo	= Molybdenum
Pb	= Lead
Hg	= Mercury
IWMI	= International Water Management Institute
DMT 1	= Divalent Metal Transporter 1
PTWI	= Provisional Tolerable Weekly Intake
EEC	= The European Economic Community
JECFA	= The Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives
WHO	= World Health Organization
IARC	= International Agency for Research on Cancer
LAMP	= Lead and Multielement Proficiency Program
CDC	= Center for Disease Control
PT	= Proficiency testing
RM	= Reference Material
IQC	= Internal Quality Control
LOD	= Limit of Detection
LOQ	= Limit of Quantitation
GSH	= Glutathione
Alb	= Albumin

อักษรย่อ (ต่อ)

Cys	= Cysteine
MT	= Metallothionein
ICP-OES	= Inductively Coupled Plasma- Optical Emission Spectrometer
ICP-MS	= Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry
AAS	= Atomic Absorption Spectrometry
GFAAS	= Graphite Furnace Atomic Absorption Spectrometry
FAAS	= Flame Atomic Absorption Spectrometry
RSD	= Relative Standard Deviation
r	= Correlation coefficient
RDA	= Recommended Dietary Allowances
AI	= Adequate Intakes
ROS	= Reactive Oxygen Species
RNA	= Ribonucleic acid
DNA	= Deoxyribonucleic acid
FBC	= Ferro B-cal
ZIP 4	= Zrt- และ Irt-like protein
DCT	= Divalent Cation Transporter
ZnT	= Zinc Transporter
SOD	= Superoxide dismutase
GFR	= Glomerular Filtration Rate
LD ₅₀	= Lethal Dose
μg/g	= Microgram per gram
μg/L	= Microgram per liter

อักษรย่อ (ต่อ)

μg	= Microgram
ng/m^3	= Nanograms per cubic meter
mg/L	= Miligram per liter
ng/g	= Nanograms per liter
v/v	= Volume per volume
$\beta_2\text{M}$	= β_2 -microglobulin
$\alpha_1\text{M}$	= α_1 -microglobulin
NAG	= N-acetyl-beta-glucosaminidase
UAlb	= Albumin in urine
nmol/l	= Nanomol per liter